

Woensdag 8 december 1915 – ochtendeditie

Belgisch Rode Kruis.

Ter vervanging van de heer Fléchet, oud-kamerlid, onlangs overleden, heeft het Belgisch Rode Kruis tot lid van zijn erecomité in Nederland benoemd de heer Alfons Regout. Deze en de heer André Simons zijn tot ondervoorzitters van het comité aangesteld.

Duitsland en België.

Een lezer schrijft ons over een geval dat al wel wat oud is, maar op zich niet onmerkwaardig, het volgende:

De lezers van de Nieuwe Rotterdamse Courant zullen zich nog het interview herinneren, dat een medewerker van dit blad op 24 september II. had met de Duitse onderstaatssecretaris van buitenlandse zaken, de heer Zimmermann, en waarover verslag verscheen in het avondblad van 29 september II.

“Ik bracht België ter sprake: het lot van België gaat ons Nederlanders zeer ter harte. Het is, zegde de heer Zimmermann, op het ogenblik nog niet mogelijk, aan te geven hoe na de oorlog de verhouding tussen Duitsland en België zal zijn. Het is een heel moeilijke zaak. Er moet nog een oplossing worden gevonden. Maar één ding staat vast, ging hij verder: Duitsland moet er voor waken, dat Engeland niet de hand op België legt. België mag geen voorpost van Engeland worden. Daar zullen wij voor zorgen.

“U is er dus van overtuigd, vroeg ik, dat Duitsland in staat zal zijn, te bepalen wat het lot van België zal zijn? Dat Duitsland de oorlog zal winnen?

“O, stellig, was het antwoord. Daar zijn wij in Duitsland allen vast van overtuigd. Wij zullen ons niet de voorwaarden laten opleggen. Wij zullen er voor zorgen, dat wat er nu is gebeurd, niet nogmaals kan gebeuren ...”

Deze correspondentie heeft haar ronde gedaan in de wereldpers. Nu is het eigenaardig de wijze vast te stellen waarop een paar belangrijke bladen de uitlatingen van de heer Zimmermann hebben weergegeven. In zijn nr. 499, ochtendblad van 30 september 1915, heeft de Berliner Lokal-Anzeiger de samenspraak getrouw weergegeven. Alleen liet hij de vraag of Duitsland de oorlog zal winnen wegvallen, waarop toch het antwoord; dat iedereen in Duitsland daarvan overtuigd is, moet slaan. – Of in die weglating een betekenis moet gezocht worden, willen wij buiten bespreking laten.

Maar het interessante van het geval ligt in de wijziging door de Berlijnse correspondent van de katholieke Zwitserse Neue Zürcher Nachrichten aangebracht. Deze krant geeft in haar nr. 270 van 1 oktober het interview weer onder de vorm van een Privattelegramm uit Berlijn, 30 september, en vestigt er de aandacht van haar lezers op, bij middel van een tekentje voor de titel: Een Duits rijksminister over de toekomst van België. De overeenkomst tussen de data van het opsturen van de telegrammen en hun wederzijdse publicatie in de twee bladen en ook de overeenkomst in hun teksten wijzen er op, dat het Privattelegramm, uit Berlijn gezonden op 30 september en verschenen in de Neue Zürcher Nachrichten van 1 oktober, eigenlijk niets anders is dan een kopie of herhaling van het telegram van de 29^e september door de Rotterdamse correspondent over het interview in de N.R.C. gezonden aan de Berliner Lokal-Anzeiger en verschenen in de ochtendeditie van 30 september van dit laatste blad.

Als men nu aandachtig de beide teksten in deze bladen vergelijkt, merkt men dat in het blad van Zurich een belangrijk woord veranderd is. In het Berlijnse blad stond, wat er in de N.R.C. staat aangaande de vraag van de medewerker van de N.R.C. aan de onderstaatssecretaris: "U is er dus van overtuigd dat Duitsland in staat zal zijn te bepalen wat het lot van België zal zijn?" In het telegram uit Berlijn aan de Neue Zürcher Nachrichten gestuurd wordt deze tekst: "U is er dus van overtuigd dat België zijn eigen lot zal vaststellen? (Sie sind somit überzeugt dass die Bestimmung des Schicksals Belgiens von Belgien abhängen wird). Waarop de onderstaatssecretaris antwoordde: zeker, daar zijn wij in Duitsland allen vast van overtuigd.

Daardoor krijgt deze uitlating een geheel andere zin.

Zou er een vergissing gebeurd zijn bij de vertaling uit de N.R.C.? Maar het telegram uit Berlijn naar Zurich was in het Duits gesteld en overgenomen uit de Duitse Berliner Lokal Anzeiger. Is het een seinfout of een drukfout? Denkelijk niet, want de Berlijnse correspondent van de Neue Zürcher Nachrichten bespreekt in zijn telegram de betekenis van het interview en zegt: "Wat de onderstaatssecretaris Zimmermann gezegd heeft aangaande België is niet iets als een verzachtingspoging naar buiten, maar is overeenkomstig met de realiteit. Nog steeds ligt het in de macht van België te ontsnappen aan de annexatie bij Duitsland, welke geen volstrekt Duits vredesdoel is en welke men integendeel wenst te vermijden. Als eenmaal de sluiers voor de openbaarmaking opgeheven worden, dan zal de wereld er wel over verbaasd staan, als ze te weten komt wie de annexatiepolitiek tegenover België dreef en wie haar sterkste bestrijder is.

Deze woorden heeft de Duitse censuur doorgelaten. Had zij daarbij een doel? Wou Duitsland voor het buitenland grootmoedig optreden

tegenover België? Wij kunnen hierover allerlei gissingen maken, maar het is niet van belang ontbloot de aandacht te vestigen op de wijzigingen, die de tekst van de N.R.C. onderging.

De Vlaamsche Stem deelt mede, dat haar de laatste dagen uit het onbezette gebied van België en uit Frankrijk, zo aan militairen als burgers geadresseerde nummers van het blad teruggezonden worden. Vanwege de posterijen is op die nummers geschreven: non admis (niet toegelaten).

Het blad tekent bij dit feit aan:

De bekende tegen de leiders van dit blad door de regering genomen maatregelen blijken slechts de aanhef te zijn geweest van een op bredere schaal tegen het zelfbewuste Vlaanderen van regeringswege gevoerde actie.

Niet alleen ambtenaren wil men dus van hogerhand treffen; tegen de Vlaamsgezindheid gaat bovendien haar actie.

Evenals bij haar eerste maatregel heeft ook thans de regering geen aanleiding gevonden om deze nieuwe maatregel te rechtvaardigen, laat staan ons mede te delen.

Hierbij echter klagen wij bij de Vlamingen, onze strijdgenoten, dit nieuwe machtsmisbruik aan.

Men meldt ons van de Zeeuws-Vlaamse grens:

Niet zodra verbeterd het weer enigszins, of dadelijk hoort men kanongebulder. Zondag, toen het weer vrij gunstig was, is er onafgebroken geschoten van 's morgens 9 tot 's avonds 6 uur. Dit schieten scheen meer uit zee te komen, zodat men vermoedt, dat de artillerie te land gesteund werd door de marine. 's Avonds zag men

grote lichte plekken aan de hemel. Ook gisteren, maandag, vooral in de namiddag, werden er weer onophoudelijk zware kanonschoten gehoord. Het scheen of er van de zee af en verder over het gehele westelijke front een actie werd ingesteld. Tegen het duister worden hield het schieten weer op.

Woensdag 8 december 1915 – avondeditie

Belgische geïnterneerden.

De commissie, benoemd door de minister van binnenlandse zaken ter voorziening in de woningnood van de gezinnen der geïnterneerde Belgische militairen te Harderwijk, heeft als gemachtigde aangesteld de kapitein der genie G. C. Beltman.

Aan deze zullen alle in het belang van de woningbouw opgerichte en bestelde zaken door de regeringscommissaris, die onder betuiging van de bijzondere erkentelijkheid vanwege de minister voor het vele door hem op het gebied van de huisvesting van vorengenoemde gezinnen gedaan van zijn functie is ontslagen, doch aan wie de financiële afwikkeling der door hem bestelde zaken bleef, moeten worden overgegeven.

Kapitein Beltman heeft heden de betrokken eigenaar van een aan de Griendweg naar Leuvenum gelegen terrein telegrafisch gevraagd, of hij genegen is bedoeld terrein voor de bouw van woningen voor gezinnen van Belgische militairen te verhuren.

Parijs, 9 december. Officiële mededeling. De Frans-Belgische artillerie heeft de Duitse veldwerken bij Het Sas verwoest.

Uit Frankrijk.

Na de uittocht der Belgen uit hun eigen land in het begin van de oorlog had de Franse regering ten einde te hulp te komen aan de Belgische vluchtelingen, het besluit genomen, dat de Franse bank aan die vluchtelingen de biljetten van de Nationale Bank van België tegen de parikoers zou inwisselen, niettegenstaande de waardevermindering, die het Belgische bankbiljet ondergaan had. Deze bepaling heeft aanleiding gegeven tot een ongeoorloofde handel in Belgisch bankpapier, die gedreven werd door uitgeweken Brusselse financiers en waaraan de Franse justitie nu een eind gemaakt heeft. De voorzitter van de onderneming, en enige Belgische wisselagenten zijn te Parijs in hechtenis genomen. De *Matin*, waaraan wij het bovenstaande ontlenen, deelt in verband hiermee het volgende mede:

Toen in februari het Belgische bankbiljet in België en Nederland ongeveer 35 tot 40 procent in waarde verminderd was, gingen sommigen van de thans aangehouden financiers naar Nederland en België, waar zij, onder het verspreiden van pessimistische geruchten, die een nieuwe daling van het Belgische geld uitlokten, tegen ongehoord lage prijzen papier opkochten. Daarna verkochten zij in Engeland bij de Engelse Bank, die dezelfde gunstige voorwaarden toestond als de Franse, de in Nederland en België opgekochte biljetten tegen parikoers. De Engelse bank ontdekte weldra, dat zij de dupe was van de Belgische financiers.

De maatregelen, die de Bank nam, maakte het de Brusselse heren onmogelijk hun zaakjes op te knappen. Zij gingen naar Frankrijk. De Franse Bank dacht zich tegen de praktijken der heren te beveiligen door vast te stellen, dat Belgische vluchtelingen te Parijs niet meer dan 300 frank in de veertien dagen tegen de parikoers konden inwisselen. Maar de Brusselse financiers lieten zich door deze maatregel niet afschrikken. Ze hadden weldra een groot aantal arme stakkers van Belgische vluchtelingen in dienst, die tegen een heel

kleine vergoeding elke veertien dagen 300 frank van het in België en Nederland tegen schandeprijzen opgekocht Belgisch bankpapier, bij de Franse Bank gingen verkopen tegen parikoers. De Brusselse financiers, Boulanger, Devries en de gebroeders Samuel, hadden zich zelfs tot een soort bank, Comité belge geheten, verenigd, waar zich ook nog een gewezen chauffeur van Leopold II in interesseerde.

De justitie te Parijs heeft nu aan het geknoei van deze “bank” een einde gemaakt. De Belgische kolonie te Parijs heeft, naar de *Matin* verder mededeelt, een vergadering belegd om maatregelen te beramen ten einde voor het vervolg te beletten, dat de goede reputatie van fatsoenlijke Belgen, die naar Parijs uitgeweken zijn, door slechte elementen in opspraak wordt gebracht. En naar uit Havre aan de *Matin* gemeld wordt, heeft de Belgische regering besloten in het proces tegen Boulanger, Devries en Co. zich civiele partij te stellen, opdat dezen gedwongen zouden worden van het aan hun land onttrokken geld zoveel mogelijk terug te geven.